

SARDAR PATEL UNIVERSITY
B.Com. (III Semester) Examination
Tuesday, 5th January 2021
02:00 pm - 04:00 pm
UB03CCOM51-Fundamentals of Cost Accounting

Total Marks: 70

Note: (1) From the following eight questions, write any four question's answer.
(2) All questions carry equal marks.

Que.1. What is Cost Accountancy? Describe the advantages and limitation of Cost Accounting.

Que.2(A). Explain: Methods of Cost Accounting.

(B). Describe: Element of Cost, Cost Unit and Cost centre.

Que.3. (A). Explain: ABC Techniques.

(B). Worker is allowed 18 hours to complete a job on time wages. He completes the job in 12 hours on piece wages. His time wage is 1.50 Rs. per hour.

Material Cost of a product is Rs.24 and factory overheads are recovered at 200 % of the total direct wages.

Calculate the factory cost of the product under:

- (1) Piece wage plan.
- (2) Halsey wage plan.
- (3) Rowan wage plan.

Que.4. (A). Discuss: Causes and Remedies of Labour Turn Over.

(B). From the following information calculate:

- (a) Re-order level.
- (b). Minimum stock level.
- (c). Maximum stock level.
- (d). Average stock level.
- (e). Danger stock level.

- (1). Maximum delivery period 45 days.
- (2). Average delivery period 35 days.
- (3). Minimum delivery period 25 days.
- (4). Maximum delivery period for emergency purchase 5 days.
- (5). Maximum rate of consumption per day 30 units.
- (6). Average rate of consumption per day 25 units.
- (7). Minimum rate of consumption per day 20 units.
- (8). Ordering quantity 600 units.

Que.5. In a factory there are three production departments A,B and C, and two service departments D and E. The details of the expenses during May 2020 are as under.

Factory Manager's salary 60,000

Power 72,000

Depreciation of Machine 59,400

Contribution of E.S.I. 22,000

Rent and rates 40,000

Lighting 32,000

Canteen expenses 12,000

Insurance 13,200

Indirect wages 33,000

Other information:

Particulars	A	B	C	D	E
1. Lighting points	6	5	4	3	2
2. Direct wages Rs.	4,500	4,200	3,000	1,200	300
3. Cost of Machine Rs.	72,000	48,000	36,000	1,200	1,200
4. Horse power of machine	400	600	200	---	---
5. Space occupied sq. ft.	6,000	4,000	5,000	3,000	2,000
6. Proportion of time devoted by factory manager	10	8	6	4	2
7. Number of workers	50	60	40	30	20
8. Working hours	400	300	500	---	---

The benefit of the service department D and E is derived by the other departments in the following proportion.

Department	A	B	C	D	E
D	20 %	30 %	40 %	---	10 %
E	30 %	40 %	30 %	---	---

Prepare statement showing:

- (1) Distribution of overheads to various departments.
- (2) Distribution of expenses of service department to production department.
- (3) Calculate the machine hour rate of production department A, B and C.

Que.6. Following are the particulars of one machine for the month of May 2020. From that calculate machine hour rate.

- (1) Cost of Machine Rs. 10,80,000
- (2) Scrape value after its estimate life Rs.2,10,000
- (3) Estimated annual repairs and maintenance Rs.12,540
- (4) Monthly rent of factory Rs.7,250
- (5) Monthly salary of a worker Rs.1,050
- (6) Monthly expenses of the chemical used to run this machine Rs.1,900
- (7) Monthly indirect expense Rs.3,500
- (8) Annual insurance premium at the rate of 1 %
- (9) Estimated Life of machine 2,00,000 hours
- (10) Monthly working hours 2,000
- (11) Setting up time of this machine 100 hours
- (12) Power consumption is 5 units per hour and rate per unit is 1.50 Rs.
- (13) Four workers who are working on this machine also take care of two other machines.
- (14) Machine occupies 1/5 space of the factory.

Que.7. The following particulars are obtained from the books of Raja Ltd. For the year 2019.

Production and sales 2,400 units

Direct materials Rs. 3,21,600

Direct wages Rs. 2,04,000

Direct expenses Rs. 28,800

Factory overheads (60 % fixed) 2,04,000

Office overheads (fixed) Rs.1,15,200

Selling overheads (80 % variable) Rs.48,000

Rate of Profit on sale 20 %

For the year 2020, it is estimated that-

- (1) The Production and Sales will increase by 3,600 Units.
- (2) Direct Materials per unit will rise by Rs.18.
- (3) Direct wages per unit will fall by Rs. 20 %.
- (4) Fixed factory overheads will be increased by Rs. 4,800.
- (5) Variable selling overheads will increased by Rs.1.60 per unit.
- (6) The rate of profit on cost will remain same as per the previous year.

Prepare:

- (1) Statement of cost showing total as well as per unit cost and profit for the year 2019.
- (2) A statement of cost showing estimated profit for the year 2020.

Que.8. (A). From the following data prepare a reconciliation statement

- (1) Profit as per cost accounts Rs.1,50,000
- (2) Works overhead under recovered Rs.10,000
- (3) Administrative overhead under recovered Rs.23,000
- (4) Selling overhead over recovered Rs. 20,000
- (5) Over valuation of opening stock in cost accounts 15,000
- (6) Over valuation of closing stock in cost accounts Rs.8,000
- (7) Interest earned during the year Rs.3,500
- (8) Rent received during the year Rs. 27,000
- (9) Bad debts written off during the year Rs.9,000
- (10) Preliminary expenses written of during the year Rs.20,000

(B). Discuss: Need for reconciliation.

SARDAR PATEL UNIVERSITY
B.Com. (III Semester) Examination
Tuesday, 5th January 2021
02:00 pm - 04:00 pm
UB03CCOM51-Fundamentals of Cost Accounting

કુલ ગુણ: ૭૦

નોંધ: (૧) નીચે દર્શાવેલા કુલ આઠ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૨) બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

પ્ર.૧ પડતર હિસાબી પદ્ધતિ એટલે શું? પડતર હિસાબી પદ્ધતિના લાભો અને મર્યાદાઓ વર્ણવો.

પ્ર.૨

(અ) વર્ણવો: પડતર હિસાબી પદ્ધતિની રીતો

(બ) વર્ણવો: પડતરના તત્વો, પડતર એકમ અને પડતરનું કેન્દ્ર.

પ્ર.૩

(અ) સમજાવો: એબીસી પદ્ધતિ

(બ) એક કામદારને એક કાર્ય પૂર્ણ કરવા માટે ૧૮ કલાકનો સમય, સમય વેતન મુજબ આપવામાં આવે છે. તે કાર્યવેતન મુજબ ૧૨ કલાકમાં કાર્ય પૂર્ણ કરે છે. તેનો કલાકદીઠ મજૂરી દર રૂ. ૧.૫૦ છે. માલસમાનની પડતર એકમદીઠ રૂ. ૨૪ અને કારખાનાના શિરોપરી ખર્ચાઓ કુલ પ્રત્યક્ષ મજૂરીના ૨૦૦% લેખે થાય છે.

વસ્તુનો કારખાના પડતર નીચેની પદ્ધતિએ શોધો.

(૧) કાર્યવેતન પ્રથા. (૨) હેલ્સી યોજના મુજબ. (૩) રોપેન યોજના મુજબ.

પ્ર.૪

(અ) ચર્ચો : મજૂર ફેરબદલીના કારણો અને ઉપાયો.

(બ) નીચેની માહિતી પરથી ગણતરી કરો.

(i) પુનઃ વરદી સપાટી (ii) લઘુત્તમ વરદી સપાટી (iii) ગુરુત્તમ વરદી સપાટી

(iv) સરેરાશ સ્ટોક સપાટી (v) ભયજનક સ્ટોક સપાટી

(૧) માલ મેળવતા લાગતો વધુમાં વધુ સમય ૪૫ દિવસ.

(૨) માલ મેળવતા લાગતો સરેરાશ સમય ૩૫ દિવસ.

(૩) માલ મેળવતા લાગતો ઓછામાં ઓછા સમય ૨૫ દિવસ.

(૪) તાત્કાલિક માલ મેળવતા લાગતો સમય ૫ દિવસ.

(૫) માલનો રોજનો વધુમાં વધુ વપરાશ ૩૦ એકમ.

(૬) માલનો રોજનો સરેરાશ વપરાશ ૨૫ એકમ.

(૭) માલનો રોજનો ઓછામાં ઓછો વપરાશ ૨૦ એકમ.

(૮) વરદી જથ્થો ૬૦૦ એકમ.

પ્ર.૫ એક કારખાનામાં ત્રણ ઉત્પાદન વિભાગો A, B, C અને બે સેવા વિભાગો D અને E છે.

મે-૨૦૨૦ દરમિયાનના ખર્ચાની વિગતો નીચે મુજબ છે.

કારખાના મેનેજરનો પગાર રૂ. ૬૦,૦૦૦	
પાવર ખર્ચ	રૂ. ૭૨,૦૦૦
ચંત્રનો ઘસારો	રૂ. ૫૮,૪૦૦
ઇ.એસ.આઇ. માં ફાળો	રૂ. ૨૨,૦૦૦
ભાડું અને વેરા	રૂ. ૪૦,૦૦૦
વીજળી	રૂ. ૩૨,૦૦૦
કેન્ટીન ખર્ચા	રૂ. ૧૨,૦૦૦
વીમો	રૂ. ૧૩,૨૦૦
પરોક્ષ મજુરી	રૂ. ૩૩,૦૦૦

અન્ય વિગતો :

વિગત	A	B	C	D	E
૧ વીજળીના પોઈન્ટ	૬	૫	૪	૩	૨
૨ પ્રત્યક્ષ મજુરી રૂ.	૪,૫૦૦	૪,૨૦૦	૩,૦૦૦	૧,૨૦૦	૩૦૦
૩ ચંત્રની કિંમત રૂ.	૭૨,૦૦૦	૪૮,૦૦૦	૩૬,૦૦૦	૧,૨૦૦	૧,૨૦૦
૪ ચંત્રના ઇર્સપાવર	૪૦૦	૬૦૦	૨૦૦	--	--
૫ રોકેલી જગ્યા થો.ફુટ	૬,૦૦૦	૪,૦૦૦	૫,૦૦૦	૩,૦૦૦	૨,૦૦૦
૬ કારખાના મેનેજરે આપેલ સમય	૧૦	૮	૬	૪	૨
૭ કામદારોની સંખ્યા	૫૦	૬૦	૪૦	૩૦	૨૦
૮ કામના કલાકો	૪૦૦	૩૦૦	૫૦૦	--	--

સેવા વિભાગો ડી અને ઈ નો લાભ અન્ય વિભાગો નીચેના પ્રમાણમાં મેળવે છે.

વિભાગો	A	B	C	D	E
D	૨૦%	૩૦%	૪૦%	--	૧૦%
E	૩૦%	૪૦%	૩૦%	--	--

પત્રકો દર્શાવતું તૈયાર કરો.

- (૧) વિવિધ વિભાગો વચ્ચે શિરોપરી ખર્ચાઓની ફાળવણી.
- (૨) ઉત્પાદન વિભાગો વચ્ચે સેવા વિભાગોના ખર્ચાઓની ફાળવણી.
- (૩) ઉત્પાદન વિભાગો A, B અને C નો ચાંત્રિક કલાક દર.

પ્ર.૬ નીચેની વિગતો મે-૨૦૨૦ માસની એક ચંત્ર અંગેની છે. તેના પરથી ચાંત્રિક કલાક દર શોધો.

- (૧) ચંત્રની ક્વોટર રૂ. ૧૦,૮૦,૦૦૦.
- (૨) અંદાજિત આયુષ્યના અંતે ભંગાર કિંમત રૂ. ૨,૧૦,૦૦૦.
- (૩) અંદાજિત વાર્ષિક સમારકામ અને નિભાવખર્ચ રૂ. ૧૨,૫૪૦.
- (૪) કારખાનાનું માસિક ભાડું રૂ. ૭,૨૫૦.
- (૫) કામદારનો માસિક પગાર રૂ. ૧,૦૫૦.
- (૬) આ ચંત્ર ચલાવવા માટેનો માસિક રસાયણનો ખર્ચ રૂ. ૧,૮૦૦.
- (૭) આડકતરા ખર્ચા માસિક રૂ. ૩,૫૦૦.
- (૮) વાર્ષિક વીમા પ્રિમિયમ ૧% ના દરે.
- (૯) ચંત્રનું અંદાજિત આયુષ્ય ૨,૦૦,૦૦૦ કલાકો.
- (૧૦) માસિક કામના કલાકો ૨,૦૦૦.
- (૧૧) આ ચંત્રની ગોઠવણીનો સમય ૧૦૦ કલાક.

- (૧૨) કલાકદીઠ પાવર વપરાશ ૫ યુનીટ, યુનીટ દીઠ રૂ. ૧.૫૦ દર.
- (૧૩) ચાર કામદારો કે જે આ ચંત્ર પર કામ કરે છે તે અન્ય એ ચંત્રો પર પણ કાળજી રાખે છે.
- (૧૪) ચંત્ર કારખાનાનો $\frac{1}{4}$ ભાગની જગ્યા રોકે છે.

પ્ર.૭ નીચેની વિગતો રાજા લ. ના ચોપડામાંથી વર્ષ ૨૦૧૯ માટે પ્રાપ્ત થઈ છે.

- ઉત્પાદન અને વેચાણ ૨,૪૦૦ એકમો.
- પ્રત્યક્ષ માલ સમાન રૂ. ૩,૨૧,૬૦૦.
- પ્રત્યક્ષ મજૂરી રૂ. ૨,૦૪,૦૦૦.
- પ્રત્યક્ષ ખર્ચ રૂ. ૨૮,૮૦૦.
- કારખાનાના શિરોપરી ખર્ચ (૬૦% સ્થિર) રૂ. ૨,૦૪,૦૦૦.
- ઓફિસ શિરોપરી ખર્ચ (સ્થિર) રૂ. ૧,૧૫,૨૦૦.
- વેચાણ શિરોપરી ખર્ચ (૮૦% ચલિત) રૂ. ૪૮,૦૦૦.
- નફાનો દર વેચાણ પર ૨૦%.

વર્ષ ૨૦૨૦ માટે અંદાજ છે કે ..

- (૧) ઉત્પાદન અને વેચાણ ૩,૬૦૦ એકમોથી વધશે.
- (૨) પ્રત્યક્ષ માલસામાન ખર્ચ એકમદીઠ રૂ. ૧૮ થી વધશે.
- (૩) પ્રત્યક્ષ મજૂરી ખર્ચ ૨૦% થી ઘટશે.
- (૪) સ્થિર કારખાનાના શિરોપરી ખર્ચ રૂ. ૪,૮૦૦ થી વધશે.
- (૫) ચલિત વેચાણ શિરોપરી ખર્ચ એકમદીઠ રૂ. ૧.૬૦ થી વધશે.
- (૬) પડતર પર નફાનો દર ગયા વર્ષ જેટલો જ રહેશે.

તૈયાર કરો :

- (૧) વર્ષ ૨૦૧૯ નું પડતરનું પત્રક કુલ પડતર અને નફો તેમજ એકમદીઠ પડતર અને નફો દર્શાવતું તૈયાર કરો.
- (૨) વર્ષ ૨૦૨૦ માટે અંદાજીત નફો દર્શાવતું પડતરનું પત્રક.

પ્ર.૮

(અ) નીચેની વિગતો પરથી મેળવણીપત્રક તૈયાર કરો.

- (૧) પડતરના હિસાબો મુજબ નફો રૂ. ૧,૫૦,૦૦૦.
- (૨) કારખાના ખર્ચની ઓછી વસુલાત રૂ. ૧૦,૦૦૦.
- (૩) વહીવટી ઉપરવટના ખર્ચોની ઓછી વસુલાત રૂ. ૨૩,૦૦૦.
- (૪) વેચાણ શિરોપરી ખર્ચોની વધુ વસુલાત રૂ. ૨૦,૦૦૦.
- (૫) પડતરના હિસાબોમાં શરૂના સ્ટોકની વધુ અકિલ કિંમત રૂ. ૧૫,૦૦૦.
- (૬) પડતરના હિસાબોમાં આખરના સ્ટોકની વધુ અકિલ કિંમત રૂ. ૮,૦૦૦.
- (૭) વર્ષ દરમિયાન કમાયેલ વ્યાજ રૂ. ૩,૫૦૦.
- (૮) વર્ષ દરમિયાન મળેલ ભાડું રૂ. ૨૭,૦૦૦.
- (૯) વર્ષ દરમિયાન માંડી વાળેલ ઘાલખાધ રૂ. ૯,૦૦૦.
- (૧૦) વર્ષ દરમિયાન માંડી વાળેલ પ્રાથમિક ખર્ચ રૂ. ૨૦,૦૦૦.

(બ) ચર્ચો : મેળવણીપત્રકની જરૂરિયાત.

